

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ

ВИПУСК 18

ТЕМА:

«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ»

Частина I

Київ НУХТ 2020

УДК 330.3

*Рекомендовано до друку
на засіданні кафедри міжнародної економіки
Національного університету харчових технологій
Протокол № 3 від 06.11.2019*

Серія «Інформаційна культура в сучасному світі»

Сучасні тенденції та проблеми розвитку економіки:
матеріали наук. семінару / за ред. д.е.н., проф. Гуткевич С.О. К.:
НУХТ, 2020. Вип. 18. 112 с. Ч.1.

Збірник підготовлено за результатами проведення круглого столу на тему: «Сучасні тенденції та проблеми розвитку економіки» в рамках наукового семінару кафедри міжнародної економіки «Інформаційна культура в сучасному світі».

Матеріали збірника будуть корисні всім, хто цікавиться питаннями розвитку економіки.

Відповідальність за достовірність фактів, статистичних даних, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, організацій, установ та іншої інформації несуть автори представлених матеріалів.

КРУГЛИЙ СТІЛ

НА ТЕМУ:

«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ»

Науковий комітет

Гуткевич С.О. – голова комітету, д.е.н., професор академік Академії економічних наук України, зав. кафедри міжнародної економіки, НУХТ

Шеремет О.О. – к.е.н., доц., директор ННІ ЕіУ, НУХТ

Гужва І.Ю. – д.е.н., заступник директора Державного науково-дослідного інституту інформатизації та моделювання економіки

Місце проведення: Національний університет харчових технологій,
м. Київ, вул. Володимирська, 68
Дата проведення: 30 жовтня 2019 р., початок: 13.00

ЗМІСТ

1. ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ	4
Гуткевич С.О., д.е.н, проф.	
2. ВИЗНАЧЕННЯ ГАЛУЗЕВИХ ПРІОРИТЕТІВ ТРАНСФОРМАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	9
Галасюк В.В., д.е.н.	
3. LITHUANIAN ECONOMIC, POLITICAL AND SOCIAL DEVELOPMENT PERIODS	17
Virginija Jureniene, Doctor of Sciences, Professor, Vilnius University	
4. MODERN ECONOMIC DEVELOPMENT IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION.....	20
Nikolai Korinko, Doctor of Economic Sciences, Professor	
5. АКТУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	22
Пилипенко О.Є., д. іст.н., проф.	
6. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ АГРОПРОМИСЛОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	26
Скопенко Н.С., д.е.н., проф.	
7. СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ СПОЖИВАННЯ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ.....	33
Страшинська Л. В., д.е.н., проф.	
8. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС.....	40
Артамонова Г. В., к. е. н., доц.	
9. НІМЕЦЬКІ ПРАКТИКИ РОЗВИТКУ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ	46
Бойко В.О., к.іст.н.	
10. СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	51
Завадських Г.М., к.е.н., доц.	
11. MODERN PROBLEMS OF DEVELOPMENT FOREIGN ECONOMIC ACTIVITIES.....	56
Liudmyla Kaira, PhD, Associate Professor	
12. MOTIVATION IN INTERNATIONAL MANAGEMENT: MODERN TRENDS.....	60
Mariia Kovalova, PhD	

Завадських Г.М., к.е.н., доц.,
ТДАТУ ім. Д.Моторного
(м. Мелітополь)

СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

***Анотація.** В роботі визначаються проблеми та завдання які постають у процесі децентралізації влади в Україні у межах сучасної регіональної політики. Визначено першочерговість вирішення проблем з корупційною складовою у місцевому самоврядуванні та необхідність узгодження законодавчих актів у межах єдиного системного підходу.*

***Ключові слова:** децентралізація, регіональна політика, децентралізація бюджету.*

Одним з напрямів державного та регіонального управління є децентралізація влади та формування нового формату балансу відносин між центральними органами управління держави та новоутвореними органами територіального управління. Протягом останніх трьох років основною темою дебатів навколо української децентралізації були масштаб, швидкість, перешкоди і наслідки добровільного об'єднання територіальних громад. Це об'єднання критично потрібне, бо багато громад, які існували раніше (або все ще існують), через свою невелику чисельність і дефіцит ресурсів, неспроможні адекватно організувати й фінансувати надання основних публічних послуг громадянам.

З огляду на необхідність зміцнення державності і згуртованості країни децентралізацію влади слід оцінювати за критеріями сприяння покращенню якості життя, територіальній консолідації, формуванню відчуття громад свого долучення до процесів державотворення, формуванню локальної ідентичності територіальних громад [2].

Україна першою на пострадянському просторі, якщо не рахувати країн Балтії, зважилася на здійснення реформи децентралізації. Попри досить просту ідею, для проведення реформи децентралізації була потрібна неабияка політична воля, оскільки дуже важко віддавати владу та й ще органам місцевого самоврядування, фактично виводячи їх з під пильного ока держави і роблячи місцеве самоврядування дійсно самоврядним. Реформа децентралізації має великий потенціал для стимулювання розвитку регіонів і, через цей розвиток, країни у цілому. Разом з тим, вона містить певні виклики, пов'язані як із перебігом її впровадження, так і з впливом на різноманітні сфери суспільно-політичного та соціально-економічного життя [3].

Протягом останніх трьох років основною темою дебатів навколо української децентралізації були масштаб, швидкість, перешкоди і наслідки добровільного об'єднання територіальних громад. Це об'єднання критично потрібне, бо багато громад, які існували раніше (або все ще існують), через свою невелику чисельність і дефіцит ресурсів, неспроможні адекватно організувати й фінансувати надання основних публічних послуг громадянам. Складнощі, яких ці громади зазнали при забезпеченні таких завдань як, наприклад, збереження і

будівництво доріг або функціонування шкіл, значною мірою девальвували ідеї децентралізації як такі.

Починаючи з 2015 року уряд і парламент надали органам самоврядування великі права для добровільного утворення об'єднаних територіальних громад (ОТГ). Центр сприяв цьому поки ще добровільному процесу наданням ОТГ частки національних податків і можливості отримувати державні фінанси для забезпечення реалізації соціальних функцій. Було запущено нову систему субвенцій місцевим бюджетам і надання доступу до коштів Державного фонду регіонального розвитку. Поворотним моментом на шляху формування спроможних громад стало ухвалення Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (5 лютого 2015 р.) та затвердження Методики формування спроможних територіальних громад (8 квітня 2015 р.), розробленої Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житловокомунального господарства України.

У результаті з 2015-го до середини 2018-го 3492 невеликі територіальні громади об'єдналися в 753 більші, з яких 48 очікують призначення перших виборів. За останніми даними, приблизно 6,5 млн громадян (понад 18% населення України) проживають у нових ОТГ [1]. Об'єднані громади отримали нові джерела доходів, а також розширені компетенції у сфері землевпорядження, реєстраційних процедур, архітектурно-будівельного контролю, забезпечення функціонування місцевих шкіл. Уперше місцеві громади отримали реальні можливості та значні ресурси для реалізації великих інфраструктурних проектів.

Станом на перше півріччя 2018 року понад 860 громад уклали 199 угод про співробітництво у сферах управління інфраструктурою, комунального господарства, освіти, охорони здоров'я, надання адміністративних послуг і деяких інших [1].

Серед проблем, які потребують ефективного та швидкого розв'язання було визначено:

- погіршення якості та доступності публічних послуг внаслідок ресурсної неспроможності переважної більшості органів місцевого самоврядування здійснювати власні і делеговані повноваження;

- зношеність теплових, каналізаційних, водопостачальних мереж і житлового фонду та ризик виникнення техногенних катастроф в умовах обмеженості фінансових ресурсів місцевого самоврядування;

- складна демографічна ситуація у більшості територіальних громад (старіння населення, знелюднення сільських територій та монофункціональних міст)

- неузгодженість місцевої політики щодо соціально-економічного розвитку з реальними інтересами територіальних громад;

- нерозвиненість форм прямого народовладдя, неспроможність членів громад до солідарних дій, спрямованих на захист своїх прав та інтересів, у співпраці з органами місцевого самоврядування і місцевими органами виконавчої влади та досягнення спільних цілей розвитку громади;

- зниження рівня професіоналізму посадових осіб місцевого самоврядування, зокрема внаслідок низької конкурентоспроможності органів місцевого самоврядування на

ринку праці, зниження рівня престижності посад, що призводить до низької ефективності управлінських рішень;

Висновки. Розмежування повноважень між органами держави та самоврядування, між рівнями самоврядування і територіальними органами виконавчої влади ускладнюється надто повільним формуванням спроможних громад та змінами адміністративно-територіального устрою України. Стан суспільної підтримки свідчить про наявність проблем в інформаційно му забезпеченні процесу децентралізації.

Таким чином, зрушення у напрямі децентралізації є відчутними, мають регіональну специфіку, свої перші вдалі та невдалі приклади самоуправління.

Література

1. Децентралізація влади: порядок денний на середньострокову перспективу. Аналітична доповідь. Авт.: Жаліло Я.А., Шевченко О.В., Романова В.В. та ін. Національний інститут стратегічних досліджень. – К.: 2019. – 115 с.
2. Касич А. О. Ресурсне забезпечення модернізаційних процесів в Україні: регіональний аспект / А. О. Касич // Бізнес Інформ. - 2016. - № 2. - С. 138-143.
3. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. / [А. П. Лелеченко, О. І. Васильєва, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук]. К.: 2017. 110 с.